

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA VÝPOČETNÍ A DIDAKTICKÉ TECHNIKY

**KOMPONENTY PRO E-KURZ NA TÉMA INFORMATIKA A
VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE**
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Michael Šrámek

Přírodovědná studia, obor Informatika se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Ing. Petr Michalík, Ph.D.

Plzeň, 2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 25. dubna 2019

.....
vlastnoruční podpis

Zde bych chtěl velmi poděkovat vedoucímu této bakalářské práce, Ing. Petru Michalíkovi, Ph.D., za čas, přínosné rady, připomínky a poznatky, které mi pomohly při tvorbě této práce.

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	2
1 ÚVOD	3
2 ÚVOD DO INFORMATIKY A VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE	4
2.1 VYSVĚTLENÍ POJMŮ	4
2.1.1 Informatika	4
2.1.2 Volný čas	4
2.1.3 Volnočasové aktivity	5
3 PROBLEMATIKA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT	6
3.1 ZÁJMOVÉ A NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	6
3.1.1 Školní družiny	7
3.1.2 Školní kluby	7
3.1.3 Střediska volného času	8
4 TÉMA PRVNÍ – ÚVOD DO PŘEDMĚTU	9
4.1 ANALÝZA KAPITOLY ÚVOD DO PŘEDMĚTU	9
4.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT	10
5 TÉMA DRUHÉ - JEDNORÁZOVÉ AKTIVITY	17
5.1 ANALÝZA KAPITOLY JEDNORÁZOVÉ AKTIVITY	17
5.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT	17
6 TÉMA TŘETÍ – SOUTĚŽE	21
6.1 ANALÝZA KAPITOLY SOUTĚŽE	21
6.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT	22
7 TÉMA ČTVRTÉ – PRAVIDELNÉ ZÁJMOVÉ ČINNOSTI	27
7.1 ANALÝZA KAPITOLY PRAVIDELNÉ ZÁJMOVÉ ČINNOSTI	27
7.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT	28
8 TÉMA PÁTÉ – PROJEKTY	31
8.1 ANALÝZA KAPITOLY PROJEKTY	31
8.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT	31
9 TÉMA ŠESTÉ – ZÁVĚR	32
9.1 ANALÝZA KAPITOLY ZÁVĚR	32
9.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT	32
ZÁVĚR	33
RESUMÉ	35
SEZNAM LITERATURY	36
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	37
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	40

SEZNAM ZKRATEK

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

SVČ – Středisko volného času

NNO – Nestátní neziskové organizace

ZŠ – Základní škola

SŠ – Střední škola

ICT – Informační a komunikační technologie (Information and Communication Technologies)

DOD – Den otevřených dveří

VOŠ a SPŠE Plzeň – Vyšší odborná a střední průmyslová škola elektrotechnická Plzeň

SOČ - Středoškolská odborná činnost

ČT – Česká televize

1 ÚVOD

Hlavním cílem této bakalářské práce je návrh a inovace komponent pro elektronický kurz Informatika a volnočasové aktivity. Dalším cílem práce je seznámení s problematikou volnočasových aktivit dětí a mládeže v oblasti informatiky. Pro lepší seznámení s touto problematikou a také získání vhodných dat pro tvorbu práce budou navštíveny instituce, které se volnočasovými aktivitami zabývají. Konkrétně Středisko volného času RADOVÁNEK a Fakulta pedagogická Západočeské univerzity v Plzni, která pořádá Dětskou univerzitu. Navštívení těchto institucí bude vhodné nejen k získání relevantních zdrojů informací, ale také k pořízení fotografické dokumentace aktivit. Názorné fotografie budou využity k doplnění kapitol práce zabývajících se tvorbou nových komponent do elektronického kurzu.

Seznámení s problematikou daného tématu bude důležité z hlediska potřebné analýzy stávajícího kurzu. V obecné části práce bude nezbytné definovat pojmy spojené s informatikou a volnočasovými aktivitami. Každé téma obsahuje různý počet kapitol. Kurz je určen studentům navazujícího magisterského studia učitelství informatiky, a měl by studentům pomoci se seznámit s problematikou informatiky a volného času a také získat informace o využití ICT ve volném čase dětí a mládeže.

Následné návrhy a tvorba nových komponent budou podmíněny informacemi získanými především z analýzy kurzu. Tvorba nových komponent bude zaměřena na komponenty, které ve velké míře budou použity jako náhrady za již neaktuální informace, které jsou v kurzu uvedené. Řada komponent, zejména obrázků, bude vytvořena a zařazena do kurzu zcela nově. Při vytváření nových komponent je důležité, aby komponenty kurz oživily a také studentům poskytly přínosné informace z praxe. Tvorba nových komponent je zaměřena na vytváření nových a editaci stávajících studijních článků. Ve studijních článcích budou představeny nové definice stávajících pojmů uvedených v kurzu a budou doplněny o grafické ukázky volnočasových aktivit s funkčními internetovými odkazy. Jednotlivé kapitoly kurzu budou rozšířeny o otázky do autotestů. To vše by mělo studentům pomoci při zvládnání zadaných cvičení daného e-kurzu.

2 ÚVOD DO INFORMATIKY A VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

2.1 VYSVĚTLENÍ POJMŮ

2.1.1 INFORMATIKA

„Informatika se zabývá studiem procesů zpracovávajících informace, jejich teoretickými základy, analýzou, návrhem, efektivitou, implementací a aplikacemi, ať už jde o informace uložené ve formě bitů v paměti počítače, nacházející se v dokumentech na internetu nebo zapsané v genech živých organismů. Základní otázkou, která se promítá do všech oblastí informatiky, je: *Co vše lze efektivně mechanicky spočítat?*“¹ Tato definice R. Bělohávka vychází z článku P. J. Denninga *Computing as a discipline*.² U starší generace lidí a také u lidí, kteří se v informatice obvykle nepohybují, převládá ten názor, že informatika je ta práce s počítačem, která zahrnuje ovládání programů, procházení internetu a myšlenka, že informatik je člověk, který dobře rozumí počítačům, disponuje schopností pracovat v počítači s těmito programy, schopnost tyto programy nainstalovat, nebo počítač zrychlit přidáním pamětí atd. Toto tvrzení bohužel není správné a zde by bylo vhodné citovat Edsgera Dijkstra, který řekl: *“Informatika není o počítačích o nic víc, než je astronomie o dalekohledech.”*³ V informatice je počítač pouze nástrojem, ale nástrojem potřebným pro práci s informacemi, aplikováním daných procesů a jejich zpracování. Počítače jsou pouhými nástroji zpracovávající informace, kterými se informatika zabývá.

2.1.2 VOLNÝ ČAS

Mezi hlavní znaky volného času patří především doba strávená svobodně zvolenou aktivitou. Mluvíme o aktivitě, o kterou má člověk zájem ji provádět, nikoliv o aktivitě, která je nutná k provedení. Tyto člověkem vybrané aktivity nejsou pro člověka ničím nepříjemné a přinášejí určitou dávku uspokojení, potěšení a radosti. Doba strávená volnočasovou aktivitou člověku nabízí možnost načerpání nových sil, rekreaci a osobnostní rozvoj. Volný čas je doba strávená aktivním odpočinkem, zábavou a rekreací. Zájmové činnosti jako koníčky a hobby jsou nedílnou součástí volného času. Do volného času patří také ztrátový čas. Jedná se o čas potřebný k přípravě aktivity volného času, čas

¹ BĚLOHLÁVEK, Radim. Informatika jako obor. MATEMATIKA–FYZIKA–INFORMATIKA, [S.l.], v. 25, n. 4, p. 299–315, zář. 2016. ISSN 1805-7705.

² Denning, P. et al.: *Computing as a discipline*. Communications of ACM, roč. 32 (1989), č. 1, s. 9-23.

³ Dijkstra, E.: *Computer science is not about machines, in the same way that astronomy is not about telescopes*. (1990)

strávený na cestě za danou aktivitou, nebo čekání (např. u pokladny). Opakem volného času je doba strávená aktivitou potřebnou, nebo aktivitou nutnou pro splnění svých povinností. Tyto nutné aktivity bývají nejvíce spojeny se zaměstnáním, a pokud se jedná o rodinu s dětmi, tak bývají spojeny s péčí o děti, s jejich vzděláním a koníčky, dále také péče o domácnost a uspokojování základních biologických potřeb. Aktivity volného času a aktivity potřebné nelze jednoduše rozdělit. Existují povinnosti, které člověk může vykonávat s radostí a zároveň u těchto aktivit rekreuje např. práce. Pro některé lidi to může být např. příprava a konzumace jídla, rybaření, pěstitelství, chovatelství atd.⁴

„Čas, se kterým může člověk nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Doba, která zůstane z 24 hodin po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, o vlastní fyzické potřeby včetně spánku.“⁵

Z období starověkého Řecka filosof Aristoteles (384 – 322 př. n. l.) chápal volný čas jako čas na rozumování, čtení veršů, setkávání se s přáteli. Hovořil především o aktivitách, které se provádějí po splnění hlavní práce, která pro nás nemusí být příjemná ani pohodlná, ale je to práce, kterou je nutné vykonat. Ve volném čase člověk provádí aktivity, u kterých dokáže relaxovat a odpočinout si. Pro některé jedince to mohou být sportovní aktivity a u některých lidí naopak tzv. „nicnedělání“, u kterého dokáží zdravě relaxovat a vyčistit si hlavu.

2.1.3 VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Volnočasové aktivity jsou takové aktivity, které se lidi vybírají dobrovolně a mohou sloužit jako druh relaxace a uvolnění. V jiných případech tyto aktivity slouží k zábavě a upevnění sociálních vztahů a v dalších případech ke zdokonalování sebe sama v daném oboru, k rozvíjení individuálních předpokladů, zájmů a talentu. Nemusí se jednat pouze o jeden takový aspekt, ale ve volnočasové aktivitě mohou být zapojeny všechny aspekty zároveň. Základní rozdělení volnočasových aktivit je z pohledu volnočasových institucí chápáno na jednorázové aktivity a pravidelné činnosti.

⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. s. 11, 12. ISBN 978-80-7367-423-6.

⁵ HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011, 66 s. ISBN 978-80-262-0030-7.

3 PROBLEMATIKA VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT

Tato kapitola bude věnována problematice volnočasových aktivit s ohledem na jejich možné dělení podle školních institucí. Věnuje se také podstatě volnočasových aktivitám a zejména také důvodům proč mohou být tyto aktivity prospěšné pro budoucí rozvoj osobnosti dětí a studentů.

3.1 ZÁJMOVÉ A NEFORMÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Zájmové vzdělávání můžeme nejobecněji definovat jako systém krátkodobých i dlouhodobých organizačních forem, které umožňují edukační, rekreační, poznávací a tvůrčí volnočasové aktivity účastníků, realizované převážně formálním i neformálním způsobem a směřující k saturaci individuálních zájmů, k rozvoji a kultivaci osobnosti a k celkovému zlepšení kvality života jedince.“⁶

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy píše, že potřeba vzdělanosti obyvatel na zemi neustále roste a to nejen za účelem snadnějšího docílení uspokojení svých potřeb a zájmů. Potřeba vzdělání je také podporována existenčními, ekonomickými, společenskými nebo sociálními důvody. Uvedené důvody výrazně podporují zájmové a neformální vzdělávání, které má podstatný vliv na trávení volného času dětí a mládeže. Volný čas je podstatnou kategorií v dětském životě, která přispívá k rozvoji jejich zájmů a talentu, v ideálním případě se zde děti mohou připravit na svoji celoživotní profesní cestu.⁷

Neformální vzdělávání je přímým opakem formálního vzdělávání. U formálního vzdělávání se považuje za cíl dosažení určitého stupně znalosti nebo dovednosti ke splnění daného testu nebo zkoušky, za účelem obdržení diplomu, vysvědčení, nebo potvrzujícího certifikátu. Do neformálního vzdělávání patří organizované vzdělávací aktivity, které jsou v oficiálním školském systému zahrnuty nedostatečně nebo vůbec, a výrazně podporují nadání a zájem dítěte, jelikož se jedná především o dobrovolné činnosti. Tyto neformální vzdělávací dobrovolné aktivity jsou zpravidla organizované sdružením dětí a mládeže a

⁶ ŠERÁK, Michal a Miroslava DVORÁKOVÁ. Kapitoly z teorie a praxe vzdělávání dospělých. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Institut vzdělávání a poradenství, 2009, 36 s. ISBN 978-80-213-2001-7.

⁷ Zájmové a neformální vzdělávání, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-a-neformalni-vzdelavani>

dalšími nestátními neziskovými organizacemi, školská zařízení pro zájmové vzdělávání – střediska volného času, vzdělávací agentury, kluby, kulturní zařízení a další.⁸

Zájmové činnosti tvoří podstatnou část trávení volného času a mohou zároveň tvořit část celoživotního vzdělání. Jak je zmíněno výše, zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, ve střediscích volného času dětí a mládeže apod. Střediska volného času se zaměřují na zájmy dětí a studentů v daném oboru a prohloubení jejich znalostí a dovedností. Střediska volného času často spolupracují se školami a dalšími institucemi na pořádání soutěží a přehlídek dětí a žáků. Tyto soutěže a kroužky zájmových činností pomáhají naplnit cíle stanovené ve školského zákonu.⁹

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání podle vyhlášky č. 74/2005 Sb., vyhláška o zájmovém vzdělávání se dělí následovně:

- a) školní družina,
- b) školní klub,
- c) střediska volného času.

3.1.1 ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družiny jsou školská zařízení, která slouží k výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní, nebo zájmové činnosti žáku v době mimo vyučování. Jsou určena především nejmladším žákům od 1. do 5. třídy, dětem v přípravné třídě, nebo dětem v přípravných třídách speciálních škol. Školní družiny umožňují žákům zájmové vzdělávání z jedné nebo více základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který žákům poskytuje rozvíjení jejich potřeb a zájmů.¹⁰

3.1.2 ŠKOLNÍ KLUBY

Školní kluby jsou podobně jako školní družiny školská zařízení určená především pro žáky druhého stupně základních škol, nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Rozdíl mezi školním klubem a školní družinou je starší věk účastníků a odlišné formy činností.

⁸ Neformální vzdělávání, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/neformalni-vzdelavani-1>

⁹ Zájmové vzdělávání, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>

¹⁰ Školní družiny, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 18.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-druziny>

Poskytované zájmové vzdělávání žákům školních klubů vychází ze zájmů a potřeb jednotlivých žáků.¹¹

3.1.3 STŘEDISKA VOLNÉHO ČASU

Střediska volného času jsou rovněž školská zařízení. Střediska volného času jsou určena pro děti, žáky, studenty a dospělé a zaměřují se na více oblastí zájmového vzdělávání, nebo se zaměřují pouze na konkrétní oblast zájmového vzdělávání. Cílem střediska volného času je smysluplné využívání volného času, motivace a podpora vedená k rozvoji osobnosti. Tato střediska provádějí své aktivity po dobu školního roku i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování. Střediska volného času se zabývají především organizací kroužků a dovednostních soutěží ve vybraných oborech, dětských táborů, výukových programů pro školy navazující na průřezová témata a další.¹²

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Počet středisek volného času	312	312	319	321	324
Počet návštěvníků	270699	272744	290047	296248	303259
Podíl žáci (%)	73,5	74,1	88,3	75,9	89,3
Podíl děti (%)	13,9	13,5	11,7	13	10,7
Nárůst za posledních 5 let (%)	12,3	7,7	12,2	10,4	12

Tabulka 1: Statistika středisek volného času za posledních 5 let (vytvořeno z dat výročních zpráv MŠMT) (zdroj: vlastní)

Z tabulky je zřejmé, že počet volnočasových středisek mírně stoupá a s tím souvisí i stoupající počet jejich návštěvníků. Z těchto výsledků lze vydedukovat, že děti, studenti i dospělí projevují stále větší zájem o organizované volnočasové aktivity, které mohou být v mnoha ohledech prospěšné k rozvoji dovedností, vědomostí a nadání, posílení orientace dětí na hodnotné zájmy a jejich vedení k aktivnímu využití volného času.

Střediska volného času lze rozdělit na:

- Domy dětí a mládeže – uskutečňuje činnost ve více oblastech zájmového vzdělávání.
- Stanice zájmových činností – zaměřuje se na jednu oblast zájmového vzdělávání.

¹¹ Školní kluby, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 18.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-kluby>

¹² Střediska volného času, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 25.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>

4 TÉMA PRVNÍ – ÚVOD DO PŘEDMĚTU

Část první bude zaměřena na první kapitolu e-kurzu Úvod do předmětu. V této části bude představena analýza kapitoly, která je zaměřena na rozdíly mezi povinnou výukou a volnočasovými aktivitami. Volnočasové aktivity jsou zde popsány a rozděleny způsobem, který je popsán výše. Tato analýza bude následně doprovázena navrhovanými komponentami v podobě článků, které budou lépe vystihovat, nebo doplňovat stávající články. Součástí těchto článků budou vytvořené obrázky vystihující danou problematiku volnočasových aktivit a otázky vytvořené do autotestu k otestování znalostí tohoto téma. Představeny zde budou i názorné ukázky komponent pro tuto kapitolu.

4.1 ANALÝZA KAPITOLY ÚVOD DO PŘEDMĚTU

Kapitola Úvod do předmětu je rozdělena na 6 částí – Rozdíly mezi povinnou výukou a volnočasovou aktivitou, Rozdělení volnočasových aktivit, Úkol 1: Možnosti v oblasti volnočasových aktivit, Organizace zabývající se volnočasovými aktivitami, Charakteristiky volnočasových aktivit, Úkol 2: Volnočasové instituce.

V první části jsou uvedeny charakteristiky povinné výuky (práce učitele, rozdělení výuky, hodnocení znalostí) a volnočasové aktivity (jejich působení na účastníka, cílení na zájmy, bez závazku). Druhá část rozděluje volnočasové aktivity na jednorázové a pravidelné činnosti, dále pak ukazuje poměr mezi těmito činnostmi znázorněný v obrázku z průzkumu Národního institutu dětí a mládeže z roku 2006 a také počet konaných akcí, které jsou znázorněny v grafu. Ve třetí části je obsaženo pouze zadání úkolu se zaměřením na volnočasové aktivity, které jsou poskytovány školou, na které bude student působit nebo školou nejbližší trvalému bydlišti studenta. Čtvrtá část je zaměřena na diskuzi o organizacích zabývajících se volnočasovými aktivitami v České republice a na debatu na toto téma s jednotlivými členy skupiny. V páté části jsou obsaženy jednotlivé charakteristiky volnočasových aktivit společně s rozdíly od klasické výuky. Jednotlivé charakteristiky obsahují informace o tom, co by taková výuka měla obsahovat.

Rozdělení organizací zabývajících se volnočasovými aktivitami obsahuje nefunkční odkaz na souhrnný seznam středisek volného času a také neaktuální odkaz na organizace oceněné titulem Ministerstva školství pro rok 2008 – 2010. Tento fakt podporuje již dříve zmíněné tvrzení, že v této oblasti informace zastarávají velice rychle, a proto je nezbytné

je neustále aktualizovat. Šestá část obsahuje zadání s úkolem vyhledat střediska volného času a nestátní neziskové organizace v oblasti školy, kde budou studenti působit, případně také školu nejbližší trvalému bydlišti studenta.

První kapitola udává čtenářům úvod do oblasti volnočasových aktivit, rozdělení aktivit a čím jsou tyto aktivity charakteristické. Kapitola se pomocí úkolů snaží zapojit studenty do aktivit, které jim dodají větší přehled v tématu.

4.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT

Tato kapitola představí několik návrhů nových komponent pro kapitolu, které budou následně blíže popsány. V první části této kapitoly se nachází návrh v podobě textu, který bude sloužit jako doplnění k definici charakteristiky povinné výuky a volnočasové aktivity.

Charakteristika povinné výuky poukazuje na fakt, že výuka probíhá zpravidla nedobrovolně a je řízena převážně učitelem. Vyučování probíhá za účasti žáků. Znalosti žáků bývají následně testovány a hodnoceny.

Charakteristika volnočasové aktivity poukazuje na její rozdílnost od povinné výuky. Tato aktivita je dobrovolně zvolená a zpravidla nebývá hodnocena. Aktivita je zaměřena především na zájmy a dovednosti účastníků. Tato aktivita vzbuzuje v účastnících pocit relaxace a uvolnění. Při těchto aktivitách se mohou účastníci zdokonalovat v oblastech, které nemusí být obsaženy ve školních osnovách a mohou jim být do budoucna prospěšné.

Zde je představena názorná ukázka textu charakterizující volnočasovou aktivitu:

Volnočasová aktivita je lidmi dobrovolně zvolená aktivita, která může sloužit jako druh relaxace a uvolnění a je zaměřena především na zájmy a dovednosti účastníků. Tato aktivita disponuje schopností účastníky zabavit a prohloubit jejich sociální vztahy (skupinové aktivity). V dalších případech může účastníky zdokonalovat v daném oboru a rozvíjet jejich individuální předpoklady, zájmy a talent. Nemusí se jednat pouze o jeden takový aspekt, ale ve volnočasové aktivitě mohou být zapojeny všechny aspekty zároveň. Základní rozdělení volnočasových aktivit je z pohledu volnočasových institucí chápáno na jednorázové aktivity a pravidelné činnosti. Volnočasové aktivity mají schopnost účastníky podmíněně motivovat a inspirovat.

Dalším možným návrhem je uvést jednotlivé charakteristiky v bodech. Bodová charakteristika povinné výuky znázorňuje důležité body charakterizující danou výuku, viz ukázka níže.

Zde se nachází ukázka charakteristiky povinné výuky v bodech:

Charakteristika povinné výuky v bodech

- *nedobrovolná výuka*
- *řízena učitelem*
- *vyučovací hodina – 45 minut*
- *održování vzdělávacího programu*
- *cíl – osvojení znalostí*
- *testování a hodnocení znalostí*

Podobně je tomu tak u bodové charakteristiky volnočasové aktivity, kde je uvedeno, jakým způsobem je aktivita zvolená, na co je aktivita zaměřená a vlastnosti této aktivity.

Jednotlivé charakteristiky by bylo vhodné rozšířit o obrázky představující povinnou výuku a volnočasovou aktivitu. Navrženy byly dva obrázky. V prvním obrázku představující povinnou výuku lze vidět studenty, vykazující známky snížené pozornosti, kteří pozorují výklad učitele. Snížená pozornost může souviset s faktem, že probíraná látka příliš nekoresponduje se soukromými zájmy studentů. Tento obrázek byl posouzen jako vhodný a nalezen na internetové stránce i s uvedeným majitelem. Jedná se o internetovou stránku unsplash.com poskytující obrázky zdarma pro všechny.¹³

Na druhém obrázku představující volnočasovou aktivitu je možné vidět mladý pár, který hraje stolní fotbal. Stolní fotbal je jedna z možných variant volnočasové aktivity, která by se dala zařadit do aktivity spontánní. Spontánní aktivitě je věnován text níže. Obrázek byl nalezen na totožné internetové stránce, která je uvedena výše.

V druhé části kapitoly je další možnou navrhovanou komponentou definovat **jednorázové a pravidelné aktivity**. Tyto aktivity jsou dále rozděleny na **příležitostné** a **pravidelné** a dále na **organizované** a **spontánní**. Toto dělení volnočasových aktivit je uvedeno v knize

¹³ Beautiful Free Images & Pictures | Unsplash. Beautiful Free Images & Pictures | Unsplash [online]. Dostupné z: <https://unsplash.com/>

Jiřiny Pávkové *Pedagogika volného času*.¹⁴ V charakteristice příležitostných aktivit je uvedena frekvence jejich pořádání a jedná se zejména o soutěže, sportovní utkání, besídky apod. Pravidelná činnost je zde vysvětlena jako činnost pořádaná v předem určených intervalech a mezi tyto činnosti patří zájmové kroužky, kluby, kurzy apod. Zaměření organizované činnosti může být rekreační, nebo může navazovat na celoroční činnosti, kterými jsou činnosti táborové, olympiády, nebo akce pořádané mimo činnost SVČ. Spontánní aktivity jsou určeny především žákům, kteří nemají zájem o pravidelnou docházku a rádi tvoří pokaždé něco jiného.

Zde se nachází ukázka dělení volnočasových aktivit:

Organizované činnosti

Mezi organizované činnosti patří táborová činnost, činnosti provozované v době prázdnin a dlouhodobého volna mimo SVČ, organizované soutěže (olympiády). Tato činnost může být rekreačního zaměření, nebo odborného soustředění navazující na celoroční činnost. V současnosti poptávka po organizovaných činnostech klesá a naopak vzrůstá poptávka po spontánních aktivitách. Příčinou tohoto jevu může být přeorganizovanost v nabídkách volného času.

Spontánní aktivity

Se zvyšujícím se zájmem o spontánní aktivity začali střediska volného času zřizovat tzv. volné kluby. Volné kluby nabízejí zajímavé činnosti, u kterých se nepředpokládá pravidelná docházka a účast v organizovaných činnostech. Střediska také vymezují určité prostory pro spontánní aktivity a za podobným účelem pořádají dny otevřených dveří. Tyto druhy aktivit vzbuzují zájem u dětí, které nemají zájem o pravidelné organizované činnosti, ale postupem času se tento zájem může projevit.

Pátou část lze doplnit o komponenty, kterými jsou funkční a aktualizované odkazy na SVČ a NNO a dále organizace, které byly uznány MŠMT pro oblast práce s dětmi. Tyto odkazy by bylo třeba vytvořit, aby nahradily stávající nefunkční odkazy.

Jako vhodná alternativa nefunkčního odkazu odkazujícího na seznam středisek volného času byl vybrán odkaz, který byl nalezen na stránkách MŠMT. Odkaz odkazuje na rejstřík škol a školských zařízení, ve kterém lze dohledat aktuální registrované domy dětí a

¹⁴ PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. 32,33,39,40,115 s. ISBN 978-80-7290-666-6.

mládeže, stanice zájmových činností a další školská zařízení.¹⁵ Při hledání v rejstříku škol a školských zařízení lze jednotlivá zařízení vyhledat i podle názvu, místa, kraje a dalších informací s nimi spojené. Další vhodnou alternativou, která funguje na podobném principu, je adresář škol a školských zařízení, ve kterém lze taktéž dohledat jednotlivá školská zařízení. Z tohoto důvodu byl také poskytnut odkaz na tento adresář.¹⁶ Informace získané z adresáře škol a školských zařízení jsou mírně odlišně od informací vyhledaných v rejstříku škol a školských zařízení. Další funkční odkaz, který je zde uveden odkazuje na webovou stránku MŠMT. V tomto odkazu jsou uvedeny NNO, který byly uznány MŠMT pro rok 2016-2020.¹⁷ Tento odkaz slouží jako náhrada za odkaz, který odkazoval na organizace, které byly uznány MŠMT pro oblast práce s dětmi pro rok 2008-2010. Tyto organizace jsou MŠMT od roku 2016 vedeny jako NNO.

Všechny tyto odkazy mohou být studentům nápomocné při hledání DDM, SVC a NNO v následujících úkolech této kapitoly.

Další možnou komponentou v této části je snaha definovat spojitosti mezi klasickou výukou a volnočasovými aktivitami odlišným způsobem. Tato definice bude rozšiřovat stávající definici v kapitole. V této definici je uveden text popisující působení povinné výuky jako stresový faktor dětí. Jaký způsobem se tento faktor stresu mění v závislosti na studijních výsledcích a strachu z možného následného trestu. Z tohoto důvodu je dále v definici uvedeno, z jakého důvodu děti projevují vyšší zájem o volnočasové aktivity. Tato definice byla přeformulována z knihy *Dítě – škola – učitel*.¹⁸

Zde se nachází ukázka textu pro stresový faktor a volnočasová aktivita:

V dnešní době na mnoho žáků působí povinná výuka ve škole jako stresový faktor. Nejpočetnější skupinu tvoří žáci s neuspokojivým hodnocením. Stres může vzrůstat v okamžiku, když žáci danému učivu nerozumí, nebo pokud mají strach ze špatného hodnocení, které ve výsledku neuspokojí jejich rodiče. V takových případech vzrůstá obava z trestů a ponižení. V těchto chvílích poskytují volnočasové aktivity příležitost k úspěchu či projevení výjimečnosti jedince, která ve školní výuce není zřejmá.

¹⁵ Odkaz pro rejstřík škol a školských zařízení. <https://profa.uiv.cz/rejskol/>

¹⁶ Odkaz pro adresář škol a školských zařízení. <http://stistko.uiv.cz/registr/vybskolrn.asp>

¹⁷ NNO uznaná MŠMT pro práci s dětmi a mládeží, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/nno-uznana-msmt-pro-praci-s-detmi-a-mladezi-1>

¹⁸ HADJ-MOUSSOVÁ, Zuzana a Stanislav ŠTECH, ed. *Dítě - škola - učitel: sborník k životnímu jubileu prof.PhDr. Zdeňka Heluse*. Praha: Univerzita Karlova, 2001, 94 s. ISBN 80-729-0057-9.

V páté části by bylo také vhodné zaměřit se na podrobné dělení jednotlivých organizací, které se zabývají volnočasovými aktivitami. Toto dělení organizací bylo vytvořeno i se stručným popisem jednotlivých organizací. Dělení organizací začíná školskými zařízeními, kterými jsou školní družiny, školní kluby a SVČ. Toto dělení dále pokračuje školskými výchovnými a ubytovacími zařízeními, základními uměleckými a jazykovými školami, zařízeními pro ústavní a ochranou výchovu, NNO, komerčním sektorem a církevními a náboženskými sdruženími. Pro toto dělení školských zařízení byla použita vyhláška o zájmovém vzdělávání č. 74/2005 Sb.¹⁹ Pro informace o školských výchovných a ubytovacích zařízeních bylo nahlédnuto do školského zákona č. 561/2004 Sb. § 117.²⁰ Informace o základních uměleckých a jazykových školách byly nalezeny v zákoně České národní rady o školských zařízeních č. 76/1978 Sb.²¹ Informace o zařízeních pro ústavní a ochranou výchovu byly nalezeny v zákoně o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákon č. 109/2002 Sb.²²

Zde se nachází krátká ukázka rozdělení organizací zabývajících se volnočasovými aktivitami:

Organizace zabývající se volnočasovými aktivitami je možné rozdělit do několika kategorií:

- *Školská zařízení pro zájmové vzdělávání:*
 - *školní družiny – jsou určeny k výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní, nebo zájmové činnosti pro žáky 1. stupně ZŠ.*
 - *školní kluby – podobně jako školní družiny, určené pro žáky 2. stupně ZŠ.*
 - *střediska volného času – jsou určeny pro děti, žáky, studenty, i dospělé, zaměřují se na více oblastí, nebo pouze jednu oblast zájmového vzdělávání, Cílem střediska je smysluplné využívání volného času.*

¹⁹ 74/2005 Sb. Vyhláška o zájmovém vzdělávání. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-74>

²⁰ 561/2004 Sb. Školský zákon. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

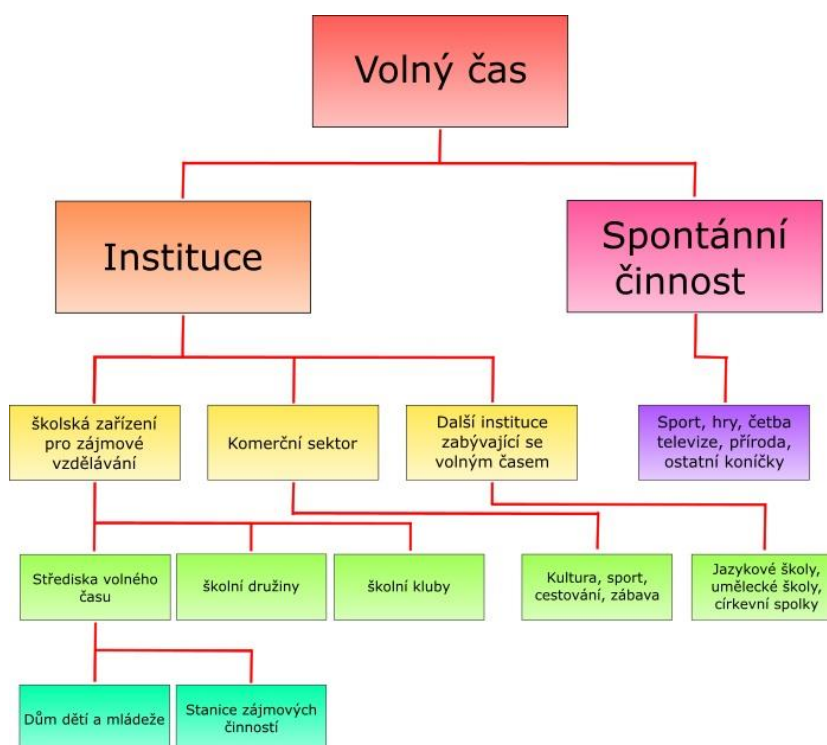
²¹ 76/1978 Sb. Zákon České národní rady o školských zařízeních. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1978-76>

²² 109/2002 Sb. Zákon o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-109>

- Školská výchovná a ubytovací zařízení – zajišťují dětem, žákům a studentům vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti, celodenní výchovu, ubytování a stravování.
 - domovy mládeže
 - internáty
 - školy v přírodě

Pro zpřehlednění celé kapitoly bylo vytvořeno schéma znázorňující dělení volného času dle hlavních institucí, které se volnočasovými aktivitami zabývají. Schéma bylo vytvořeno ve volně dostupném programu Inkscape. Při vytváření obrázku byly použity jednoduché obdélníkové obrazce, do kterých bylo možné umístit text. V jednotlivých obdélnících byly použity barevné přechody, aby obrázek nabyl jemného dojmu. Pro lepší přehlednost byly barvy pro výplň obdélníků zvoleny na základě dělení jednotlivých institucí.

Zde se nachází grafická ukázka dělení volného času a s ním spojené organizace zabývajících se volnočasovými aktivitami:

Obrázek 1: Rozdělení organizací zabývajících se volnočasovými aktivitami (zdroj: vlastní)

Schéma koresponduje s rozdělením organizací, které bylo v práci již dříve popsáno.

Závěr celé kapitoly by mohl být rozšířen o autotest, který by ověřoval znalosti studentů z probírané kapitoly. V autotestu byly vytvořeny otázky na témata, která jsou obsažena v kapitole. Otázky se týkají jednotlivých typů volnočasových aktivit, školských zařízení apod.

Zde se nachází ukázka otázek z autotestu pro danou kapitolu:

1) *Jakými znaky se vyznačuje volnočasová aktivita?*

- a) *výukou*
- b) *hodnocením*
- c) *dobrovolností*
- d) *časovým intervalem*

2) *Která aktivita bývá jednorázová?*

- a) *hudební soubor*
- b) *zájmový kroužek*
- c) *vědomostní soutěž*

5 TÉMA DRUHÉ - JEDNORÁZOVÉ AKTIVITY

V tomto tématu je obsažena analýza kapitoly jednorázové aktivity, která je následována jednotlivými návrhy a tvorbou nových komponent. V analýze jsou uvedeny dobré a špatné vlastnosti tohoto tématu. V návrzích tvorby nových komponent jsou představeny metody, jakým způsobem byly tyto komponenty vytvořeny. Jsou zde také uvedeny jejich ukázky.

5.1 ANALÝZA KAPITOLY JEDNORÁZOVÉ AKTIVITY

Kapitola „Druhy jednorázových aktivit“ je rozdělena na 3 části – Druhy jednorázových aktivit, Další aktivity a Úkol 3: Seminář pro žáky nebo studenty. První část kapitoly představuje jednotlivé druhy jednorázových aktivit v oblasti ICT. Jsou zde obecně popsány způsoby, kterými se tyto aktivity vyznačují. První část kapitoly dále obsahuje odkazy, které odkazují na jednotlivé nabídky seminářů, které jsou školám nabízeny nebo zde existuje možnost jejich dohledání na internetu.

Druhá část kapitoly je zaměřena na příklady zajímavých aktivit ve volném čase. Značná část informací zde popisuje kampaň „Evropský týden IT dovedností 2010 (e-Skills Week)“ s jednotlivě vypsány příklady aktivit, které se během této kampaně uskutečnily. Pro „e-Skills Week“ se zde vyskytuje pouze jeden odkaz odkazující na internetovou stránku dzs.cz (Dům zahraniční spolupráce), což může být výsledek přesměrovaného odkazu. Tato kampaň se bohužel nadále neprovozuje. Následuje popis komunity škol v Evropě „eTwinning“, která se specializuje na používání ICT. V popise se uvádí co to je komunita „eTwinning“, čemu se komunita věnuje, jaké pořádá soutěže pro studenty, a také je zde představena grafická ukázka z pořádané akce „eTwinning maraton“ z roku 2010. Ke komunitě „eTwinning“ se zde vyskytují 3 odkazy, které odkazují na neexistující, nebo neaktuální webové stránky.

5.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT

Tato kapitola bude představovat navrhované komponenty vhodné pro téma jednorázových aktivit. Navrhované komponenty představují definice jednorázových aktivit s jejich stručným popisem. Tyto definice budou doprovázeny odkazy a grafické ukázky.

V první části kapitoly by bylo vhodné uvést základní dělení jednorázových aktivit v oblasti ICT a podrobněji tyto aktivity charakterizovat. Mezi jednorázové aktivity, které jsou v návrhu popsány, patří soutěže, exkurze, dny otevřených dveří, besedy, přednášky a

jednorázové semináře. Tyto aktivity nejsou organizovány pravidelně. Vhodná definice exkurze byla zformulována z knihy Jarmily Skalkové²³ a jsou zde popsány např. možnosti žáků, kteří se mohou seznámit s výrobním procesem jinak, než z knih. Tato definice je doprovázena o odkaz odkazující na Centrum robotiky²⁴, které nabízí exkurze zaměřené pouze na oblast ICT a robotiky. V definici o DOD je uvedeno z jakého důvodu je tato akce pořádána a pro ilustraci byl přidán odkaz odkazující na DOD Střední průmyslové školy elektrotechnické v Plzni.²⁵ V definici besedy se objevují informace, pro koho jsou besedy určené a jaká témata besed jsou v dnešní době populární. Definice přednášky informuje o tom, čím jsou přednášky omezeny a pro jaké publikum jsou určeny. Definice přednášky byla převzata z knihy Moderní vyučování.²⁶ Poslední zde uvedená definice je definice workshopu. Tato definice popisuje, jakým způsobem je workshop řízen a co je hlavním cílem workshopu pro zúčastněné. Definice je doprovázena odkazem na společnost czechitas.cz, která zprostředkovává workshopy převážně pro ženy.²⁷

Zde je uvedena ukázka jednorázových aktivit v oblasti ICT:

- *Exkurze – organizované pozorování v provozních podmínkách mimo školní prostředí, které je studentům v běžných případech nedostupné, taková exkurze je možná např. v Centru robotiky v Plzni.*
- *Workshopy – jsou to semináře řízené vyučujícím, které se snaží doprovázet účastníky pomocí různých technik dovést k výsledku, takové workshopy se zaměřením na ICT pro ženy organizuje například společnost czechitas.cz.*

Tyto definice by bylo vhodné rozšířit o grafické ukázky. První navržená ukázka zobrazuje chlapce, který v tabletu konfiguruje robota. Tato ukázka byla nalezena na internetové stránce Centrum robotiky a je možné ji využít jako ukázku pro exkurzi. Následující grafická ukázka zobrazuje moment zachycený v průběhu DOD VOŠ a SPŠE v Plzni, ve které pedagog vysvětluje funkce robota. Ukázku byla nalezena na internetové stránce VOŠ a

²³ SKALKOVÁ, Jarmila. Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování. Praha: Grada, 2007, 233 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1821-7.

²⁴ Centrum robotiky. Centrum robotiky [online]. Copyright © 2017 Správa informačních [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://centrumrobotiky.eu/default/ped-exkurze>

²⁵ Přijď se podívat Den otevřených dveří SPŠE Plzeň!. Střední škola, kde může začít i tvá budoucnost - SPŠE Plzeň [online]. Copyright © VOŠ a SPŠE Plzeň 2018 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.spseplzen.cz/pro-uchazece/dny-otevrenych-dveri/>

²⁶ PETTY, Geoffrey. Moderní vyučování. Vyd. 5. Praha: Portál, 2008, 14 s. ISBN 978-80-7367-427-4.

²⁷ IT je i Tvoje budoucnost. - Czechitas. [online]. Copyright © 2016 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.czechitas.cz/cs/>

SPŠE Plzeň a bylo by vhodné ji použít jako grafické zobrazení DOD. Poslední grafická ukázka pochází z internetového zdroje unsplash.com a zobrazuje ženu, která sleduje výklad kantora. Grafickou ukázkou by bylo možné použít jako ukázkou pro workshop.

V druhé části kapitoly jsou vypsány informace o „Evropském týdnu IT dovedností 2010 (e-Skills Week)“ a o společenství „eTwinning“. Bohužel Evropský týden IT dovedností 2010 (e-Skills Week) se již nadále nepořádá. Z tohoto důvodu byla navržena alternativa poskytující novou příležitost reálného pohledu do vědy, kterou jsou Dny vědy a techniky v Plzni.

Dny vědy a techniky²⁸ byly vybrány z důvodu jejich pozitivního působení na žáky ZŠ a studenty SŠ, kteří se jich účastní. Jedná se o jednorázovou událost, která se stala v Plzni již tradicí a jsou zde expozice spojené s ICT. V tomto článku o Dnech vědy a techniky je uvedeno, kde se expozice konají a jaký je jejich počet. Dále je zde uvedeno na jakou výstavu se mohou návštěvníci těšit a v nabídce je uvedena i exkurze. Tento článek je doprovázen seznamem názvů expozic seřazené od témat, které jsou nejvíce spjaté s ICT. Celý tento článek by bylo vhodné rozšířit o grafickou ukázkou, která byla pořízena na Dnech vědy a techniky v roce 2018 a je na ní zobrazena dívka testující virtuální realitu s brýlemi oculus. Grafická ukázka byla nalezena na facebookové stránce Dnů vědy a techniky a byl sem přidán i odkaz odkazující na událost Dny vědy a techniky 2018.

Ukázka Dnů vědy a techniky v Plzni:

Dny vědy a techniky v Plzni

Dny vědy a techniky v Plzni jsou známou událostí, která cílí na žáky základních škol a studenty středních škol. V roce 2018 proběhl už 13. ročník této akce, která se koná každý rok přibližně v polovině září na náměstí Republiky a před Západočeským muzeem. Dny vědy a techniky mají zpravidla třicet expozic, které lákají především na interaktivní výstavu plnou netradičních experimentů z mnoha vědeckých oborů a některé z nich je možné si i vyzkoušet. V nabídce bývá i exkurze Plzeňská energetika.

²⁸ Dny vědy a techniky [online]. [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://dnyvedy.zcu.cz/2018/uvod.php>

Téma jednotlivých expozic:

- *ICT a digitální technologie*
- *Počítačem řízené stroje*
- *Moderní technologie*
- *Robotika*
- *Astronomie a kosmonautika*
- *Aplikace nanotechnologií*
- *Chemické reakce*
- *Testování materiálu*
- *Jiné*

Další text v této kapitole je zaměřen na společenství evropských škol „eTwinning“²⁹. Nově vytvořený text k tomuto společenství bude aktuálním rozšířením stávajícího textu na e-kurzu. „eTwinning“ je v tomto textu popsán jako společenství evropských škol, které spolu mohou navzájem komunikovat a podílet se na společných projektech, vyměňovat si důležité poznatky v oblasti ICT. Je zde popsáno, jaké školy se mohou do společenství zapojit, a uveden počet českých škol, které jsou do společenství zapojeny. V textu jsou představeny výhody zapojení škol do tohoto společenství a také soutěž, která byla společenstvím pořádána.

Tato část kapitoly byla také doplněna o obrázek zachycující pořádanou akci od eTwinning, která nese název Programování napříč generacemi³⁰. V grafické ukázce je možno vidět děti, dospělé, i seniory, kteří si vyzkoušeli pořádané aktivity a jsou zde zachyceny momenty z této akce. Na konec této kapitoly byly vytvořeny funkční odkazy odkazující na oficiální stránky etwinning.net a pořádanou soutěž Programování napříč generacemi.

²⁹ O nás - eTwinning | Komunita evropských škol. Úvod - eTwinning | Komunita evropských škol [online]. Copyright © 2004 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.etwinning.cz/o-nas/>

³⁰ eTwinning | Komunita evropských škol. Úvod - eTwinning | Komunita evropských škol [online]. Copyright © 2004 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.etwinning.cz/programovani-napric-generacemi/>

6 TÉMA TŘETÍ – SOUTĚŽE

Ve třetím tématu se bude objevovat celková analýza téma soutěže. Následně po této analýze budou navrhovány a vytvořeny nové komponenty, které budou sloužit jako náhrada, nebo doplnění stávajícího tématu Soutěže.

6.1 ANALÝZA KAPITOLY SOUTĚŽE

Třetí téma v tomto e-kurzu je nazýváno Soutěže. Téma je rozdělené do osmi kapitol, které se jmenují Soutěže, Vyhláška č. 55/2005 Sb., Druhy soutěží, Soutěže MŠMT, Soutěže typu postupové, obvykle jednorázové, Středoškolská odborná činnost, Další druhy soutěží, Úkol 4: Výběr vhodné soutěže. Tyto subkapitoly budou následně analyzovány.

První kapitola s názvem Soutěže obsahuje pouze text, který popisuje spojitost soutěží s aktivitami ZŠ a SŠ, SVC. Druhá kapitola Vyhláška č. 55/2005 Sb. obsahuje Vyhlášku č. 55/2005 Sb., která informuje o podmínkách organizace a způsobu financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Tato vyhláška v kapitole není obsažena celá. Jsou zde vypsány důležité body z vyhlášky. Vyhláška a odkaz odkazující na celé znění vyhlášky jsou aktuální.

V třetí subkapitole Druhy soutěží jsou rozděleny soutěže na tři typy. Dělení soutěží je podle vyhlášovatele, charakteru, nebo dle předmětu. Čtvrtá kapitola obsahuje typy soutěží pořádané, nebo spolupořádané MŠMT, a které typy soutěží jsou financované, nebo jen spolufinancované MŠMT. Dále je zde aktivní odkaz, který odkazuje na soutěže pořádané, nebo spolupořádané MŠMT pro rok 2010/2011.

V následující páté kapitole jsou vypsány soutěže podle typu, které se alespoň částečně zabývají problematikou ICT. Tyto soutěže byly platné pro rok 2011. Mezi tyto soutěže patří např. Soutěž dětí a mládeže v programování, FIRST Lego League, nebo Bobřík informatiky. Šestou kapitolou je Středoškolská odborná činnost neboli SOČ. V této kapitole se vyskytuje definice SOČ a také jsou zde vypsány obory, které se v SOČ vyskytují a souvisí s ICT. Na konci kapitoly jsou vypsána pravidla podmínek SOČ.

V sedmé předposlední kapitole v tomto tématu s názvem Další druhy soutěží se objevují soutěže, které zpravidla nejsou spjaté s MŠMT. Mezi tyto soutěže jsou zde zařazeny korespondenční semináře, online, internetové, výtvarné, nebo soutěže v počítačových hrách, nebo soutěže, kde je alespoň částečně využit počítač. K jednotlivým typům těchto

soutěží se zde objevují názorné ukázky a příklady. U uvedených příkladů se ve značné míře objevují neaktuální internetové odkazy na dané soutěže. Na konci kapitoly jsou zde vypsány i soutěže pro učitele. Poslední osmá kapitola je zadání úkolu, který míří na vyhledávání vhodných soutěží v oblasti ICT.

6.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT

Téma Soutěže je textem téměř dostatečně obsáhlé. Bude zde třeba tvorba nových komponent v podobě grafických ukázek, aktualizace stávajících odkazů, nahrazení neaktuálních článků a celé téma by mohlo být rozšířeno o autotest.

Do úvodní kapitoly tohoto tématu by bylo vhodné zakomponovat základní dělení podle MŠMT, která do úvodu znázorňuje tři typy dělení. Tyto tři typy budou v jedno z dalších kapitol vysvětleny a vyskytuje se na internetové stránce MŠMT.³¹ Toto dělení bude vhodné pro snadné proniknutí do tématu.

Ukázka způsobu dělení soutěží zveřejněných ve Věštíku:

MŠMT zveřejňuje ve Věštíku MŠMT každý rok seznam cca 150 celostátních soutěží, které jsou rozděleny na tři typy:

- *soutěže vyhlášené MŠMT – soutěže typu A - cca 30 - 40 soutěží,*
- *soutěže spoluvyhlašované MŠMT – soutěže typu B - cca 70 – 80 soutěží,*
- *soutěže doporučené školám k účasti – soutěže typu C - cca 40 – 50 soutěží.*

Druhou kapitolu je možno doplnit o odkaz, který bude odkazovat na vyhlášku č. 55/2005 Sb. na severu zakonyprolidi.cz.³² Odkaz na tento server, místo souboru, je uveden z důvodu případných změn v zákoně, které se na tomto serveru projeví. Kapitulu čtvrtou Soutěže MŠMT by bylo vhodné rozšířit o chybějící definici soutěží typu C. Soutěže typu C nejsou financovány MŠMT, ale jsou obsaženy v dokumentu o soutěžích pro rok 2019 z informačního důvodu. Tato kapitola by také mohla být rozšířena o způsob dělení soutěží MŠMT, který je také navržen do první kapitoly tohoto tématu. Další rozšíření této kapitoly

³¹ Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 08.04.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/podpora-soutezi-a-prehlidek-v-zajmovem-vzdelavani>

³² 55/2005 Sb. Vyhláška o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Zákony pro lidi - Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 08.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-55>

je uvedení počtu finančních prostředků určených na podporu soutěží a odkaz na dokument Vyhlášení soutěží a přehlídek ve školním roce 2018/2019. Kapitola bude zakončena grafickou ukázkou, která zachycuje moment z matematické olympiády 68. ročníku. Na obrázku jsou studenti, kteří se této olympiády účastní.

Soutěže typu postupové, obvykle jednorázové

Tyto soutěže jsou rozděleny na tři typy.

Soutěže typu A

Pro kapitolu pátou byly navrženy a vytvořeny komponenty spjaté s rozdělením soutěží podle typu soutěže A, B, nebo C. Jako soutěž typu A byla vytvořena komponenta informující o Matematické olympiádě. V této komponentě je uvedeno, pro jaké žáky je soutěž určena, na jaká postupová kola je soutěž rozdělena a na kolik kategorií jsou žáci ZŠ a SŠ děleni. V text o matematické olympiádě jsou uvedeny bodové skupiny programu Excellence, do kterých Matematická olympiáda patří. Tato komponenta je také doplněna o odkaz odkazující na oficiální stránky Matematické olympiády.

Zde je uvedena ukázka textu o Matematické olympiádě:

Jedná se o matematickou soutěž pro žáky základních a středních škol pořádaná MŠMT. Soutěž je rozdělena na kola školní (domácí), krajské a ústřední. Názvy jednotlivých kol pro ZŠ jsou domácí, okresní a krajské. Postup v prvním tomto kole znamená účast v kole následujícím. První kola matematické olympiády jsou pořádány zpravidla v druhé polovině listopadu, okresní v druhé polovině ledna a krajská v druhé polovině března.

Soutěže typu A byly doplněny o pouze komponentu týkající se matematické olympiády, jelikož soutěže typu A vyhlášené MŠMT pro rok 2019 neobsahovaly více soutěží spojené s informatikou, robotikou, programováním a dalšími obory z oblasti ICT.

Soutěže typu B

Mezi soutěže typu B byly vybrány Logická olympiáda³³, Soutěž v programování³⁴ a Náboj junior³⁵. Logická olympiáda je zde popsána jako soutěž, která není založená na znalostech,

³³ O SOUTĚŽI | Logická olympiáda. AKTUALITY | Logická olympiáda [online]. Copyright © 2019 [cit. 10.04.2019]. Dostupné z: https://www.logickaolympiada.cz/o_soutezi/

³⁴ Soutěž v programování - talentovani.cz. Talentovani.cz - talentovani.cz [online]. Dostupné z: <http://vtp.talentovani.cz/soutez-v-programovani>

³⁵ Náboj. Náboj [online]. Dostupné z: <https://junior.naboj.org/index.php>

ale na schopnostech uvažování a pohotovosti rozhodování. Je zde uvedeno 6 kategorií, do kterých se soutěž dělí. Do jaké bodové skupiny programu Excellence soutěž spadá a nechybí odkaz na oficiální stránky logické olympiády. Text je doplněn o grafickou ukázkou pořízenou na Logické olympiádě r. 2018.

V textu o Soutěži v programování jsou uvedeny kategorie, ve kterých mohou žáci ZŠ a SŠ soutěžit. Následující text je rozšířen o informaci, který popisuje pořadí ročníku akce konající se v roce 2018. Text je dále rozšířen o odkazy odkazující na internetové stránky soutěže, na kterých jsou popsány další informace o soutěži, a také o obrázek pořízen na soutěži. Článek o soutěži Náboj junior nám udává základní informace o této soutěži. Je zde uvedeno, pro koho je soutěž určena, jakým způsobem a kdy soutěž probíhá. Komponenta je doplněna o odkaz odkazující na internetové stránky soutěže.

Soutěže typu C

Mezi soutěže typu C byly přidány soutěže Mladý programátor³⁶ a Celostátní soutěž v animované tvorbě dětí a mládeže Animág Kroměříž (zkráceně „Animág“). O soutěži Mladý programátor jsou uvedeny informace pro jaké žáky a studenty je soutěž určena, v jakém výukovém jazyce se v soutěži programuje a kdo soutěž pořádá. Text o soutěži Animág udává, jakým způsobem a v jakých kategoriích lze soutěžit. U obou těchto soutěží jsou uvedeny odkazy na jejich oficiální internetové stránky. V textu o soutěži Animág je také uveden odkaz, představující ukázkou tvorby žáků z této soutěže.

Závěr této kapitoly by mohl být rozšířen o vysvětlení programu MŠMT Excellence, pomocí kterého se jednotlivé soutěže bodují a také o odkaz na tento program.³⁷

Středoškolská odborná činnost (SOČ)

Tato kapitola pojednává o SOČ. Kapitola je značně obsáhlá a bude rozšířena pouze o text, který v kapitole prozatím není uveden nebo o text, který jiným způsobem definuje SOČ. V textu jsou uvedena témata z oblasti ICT, na které je možno vypracovat odbornou práci. Dále jsou zde uvedeny informace o tom, co je podstatou této soutěže. Soutěž je zaměřena především na samostatnou práci, nikoliv vědomosti. Jsou zde uvedeny informace o ročníku, který se konal roku 2019. Tento text je dále rozšířen o grafickou ukázkou

³⁶ Hlavní strana. Hlavní strana [online]. Dostupné z: <https://soutez.tib.cz/>

³⁷ Program Excellence SŠ, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 11.04.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/program-excelence-strednich-skol>

zachycenou na posledním konaném ročníku SOČ, která znázorňuje prezentaci tvorby studenta před porotou. Text je doplněna dále o odkaz směřující na oficiální stránky SOČ.

Ukázka textu, která doplňuje SOČ:

Jedná se o prestižní víceoborovou soutěž. SOČ není pouze vědomostní soutěž, ale je zaměřena především na samostatnou práci a následnou obhajobu práce před odbornou porotou. Tato soutěž může být velice nápomocná pro další studia. Soutěžící si vybírají téma své odborné práce podle svého zájmu. Pokud vlastní téma nemá, může si vybrat z nabídky např. vysokých škol. Témata mohou být zaměřená např. na 3D tisk, 3D modelování, programování, počítačové sítě, informatika, audiovizuální technika a mnoho další. Záleží především na kreativitě studenta.

Další druhy soutěží

Do té kapitoly byly přidány komponenty představující soutěže podporované firmou. Jedná se o Soutěž v NC programování³⁸ a Soutěž v počítačovém modelování a kreslení³⁹.

Obě tyto soutěže byly doplněny o text, ve kterém je uvedeno, pro jaké školy a studenty jsou tyto soutěže určeny a v jakých disciplínách se soutěží. Obě tyto soutěže jsou doplněny o funkční webový odkaz a grafické ukázky pořízené z jednotlivých soutěží, které byly dříve konané.

Autotest

Celé toto téma bude rozšířeno o autotest, který obsahuje 7 otázek. Jednotlivé otázky v autotestu budou zaměřeny na otestování znalostí, které by si měli studenti při studiu třetího téma osvojit.

Zde je uvedena ukázka otázek:

1. Kolik soutěží je za rok přibližně vyhlášeno?
 - a. Probíhá výběrové kolo, ve kterém je určeno vždy 150 soutěží.
 - b. 160 – 190
 - c. cca 150

³⁸ Soutěž v NC programování. 3E Praha Engineering, software pro 2D i 3D návrh [online]. Dostupné z: <https://3epraha.cz/index.php/component/k2/souteze-cam>

³⁹ Soutěž v počítačovém modelování a kreslení. 3E Praha Engineering, software pro 2D i 3D návrh [online]. Dostupné z: <https://3epraha.cz/index.php/component/k2/souteze-cad>

2. *Kým jsou soutěže pořádány?*
 - a. *Pouze MŠMT*
 - b. *MŠMT, Firmami, Střediska volného času*
 - c. *MŠMT, Střediska volného času*
 - d. *Pouze firmy s dotacemi od MŠMT*

3. *Co je to SOČ?*
 - a. *Soutěž Otakara Černého*
 - b. *Středoškolská odborná činnost*
 - c. *Soutěž obhajovaná v čase*

7 TĚMA ČTVRTÉ – PRAVIDELNÉ ZÁJMOVÉ ČINNOSTI

Téma čtvrté bude rozděleno, jako témata předchozí, na analýzu téma a návrh a tvorba nových komponent.

7.1 ANALÝZA KAPITOLY PRAVIDELNÉ ZÁJMOVÉ ČINNOSTI

Toto téma je rozdělené na šest kapitol, které se zaměřují na informace spojené s pravidelnou zájmovou činností. Jednotlivé kapitoly se jmenují Pravidelné zájmové činnosti, Subjekty zajišťující pravidelnou zájmovou činnost, Zájmové útvary s využitím ICT, Úkol 5: Příprava činnosti kroužku, Školní časopisy a školní televize a Úkol 6: Recenze školních časopisů.

V části první Pravidelné zájmové činnosti jsou uvedeny způsoby a útvary zájmových činností, které sem patří. Jsou zde poptány informace o tom, v jakých letech byly tyto kurzy populární a také z jakého důvodu nebyly počítače pro žáky dostupné, jak je tomu dnes. V textu je uveden fakt, že žáci v dnešní době doma vlastní lepší vybavení, než které jim může škola nabídnout. Druhá část je zaměřena na subjekty zajišťující pravidelnou zájmovou činnost. Je zde uveden krátký úvod pro tuto kapitolu, který je následován dělením subjektů, které se vyskytují v ČR. Další taková skupina dělení určuje právní formy těchto subjektů a v dalším dělení těchto subjektů je uvedeno, čím se střediska volného času především zabývají. Následující kapitola uvádí typy zájmových útvarů s využitím ICT, které se rozdělují na Kroužky, Kluby a Kurzy. Tyto typy jsou rozšířeny o jejich definice. Další z těchto zařízení jsou volnočasová zařízení, kterými jsou školní družiny, školní kluby a komunitní centra, ke kterým je uveden pravděpodobně nesprávný odkaz.

Čtvrtá část kapitoly obsahuje úkol, který po studentech požaduje připravit roční plán kroužku zájmového útvaru se zaměřením na oblast ICT. Jsou zde dále uvedeny jednotlivá kritéria práce. Následující pátá část kapitoly je zaměřena na školní časopisy a školní televize. V této části je uvedena grafická ukázka školního časopisu a také definice školního časopisu. Jsou zde uvedeny, jakým způsobem tato aktivita vzniká a na jakých školách se tato aktivita prováděla. Dalším tématem v této části je školní televize, která je náročnější na práci, ale poskytne žákům značné mediální zkušenosti, které mohou do budoucna smysluplně využít. Jsou zde také uvedeny odkazy na školní televize a zobrazeny jejich

ukázky. Poslední část této kapitoly je úkol, který obsahuje zadání na vypracování přehledu školních časopisů dostupných např. z internetu a uvést informace o těchto časopisech.

Celé toto téma je teoretickou částí značně obsáhlé a bude potřeba zaměřit se více na vytváření komponent ve formě grafických ukázek, otázek do autotestu, funkčních odkazů, příp. uvést příklady kroužků, nebo kurzů v oblasti ICT.

7.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT

Téma Pravidelné zájmové činnosti obsahuje téměř dostatečné informace popisující danou problematiku. Návrh a tvorba nových komponent byla méně zaměřena na tvorbu nových definit a více cílena na ukázky pravidelných zájmových činností, funkční odkazy odkazující na tato činnosti a grafické ukázky, které jednotlivé činnosti znázorňují.

Pravidelná zájmová činnost

První kapitola, nazývajcí se Pravidelná zájmová činnost, byla rozšířena o text, který obsahuje informace lépe definující Pravidelnou činnost. V této definici jsou uvedeny oblasti, na které by měly být činnosti zaměřeny. Jedná se především o oblasti, které jsou žákům běžně nedostupné.

Zde je uvedena ukázka textu popisující pravidelnou činnost:

Pravidelná činnost je činnost zájmových útvarů s pravidelnou frekvencí (nejčastěji týdně). Jsou jimi zájmové kroužky, soubory, kluby, oddíly, kurzy. Tato činnost vychází z přání a potřeb účastníků.

V současnosti je hlavním cílem nabídnout žákům v oblasti ICT aktivity, které si sami doma nemohou vyzkoušet (např. virtuální realita, 3D tisk, apod.), nebo aktivity, u kterých žáci potřebují učitele, který je aktivitou provádí a pracuje s nimi (např. algoritmizace, programování, modelování).

Zájmové útvary s využitím ICT

V kapitole Zájmové útvary s využitím ICT byly vytvořeny nové komponenty v podobě ukázky kurzu a kroužku. První ukázka představuje kurz „Kouzlíme s fotoaparátem“⁴⁰. Tento kurz je součástí události Dětská univerzita, která se koná na fakultě pedagogické

⁴⁰ Anotace témat LS 2019 - dětská univerzita Fakulty pedagogické. [online]. Copyright © 2013 [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://deti.zcu.cz/cs/clanek/3-anotace-temat-ls-2019>

Západočeské univerzity. Jsou zde uvedeny kritéria, které jsou podstatné pro splnění kurzu a aktivity, které si zde mohou žáci vyzkoušet. Tento text představující daný kurz je doplněn o odkaz, který odkazuje na informace o Dětské univerzitě, kde jsou představeny i další kurzy z jiných oborů. Kurz je dále také rozšířen o dvě grafické ukázky, které zachycují činnost žáků z kurzu „Kouzlíme s fotoaparátem“. Grafické ukázky přesněji zachycují žáky, kteří vytvářejí animovaný film pomocí fotoaparátu a programu. Tyto ukázky bylo možno pořídit při návštěvě uvedeného kurzu.

Druhá ukázka v kapitole představuje kroužek Programování v Scratch.⁴¹ V textu, který popisuje tento kroužek, jsou uvedeny informace, pro koho je kroužek určen a jaké vlastnosti obsahuje. Tento kroužek je doplněn o odkaz směřující na internetové stránky Střediska volného času RADOVÁNEK, které kroužek organizuje. Pro tuto ukázku byly vytvořeny grafické ukázky představující aktivitu dětí, kteří programují v Scratch. Na závěr této kapitoly byly vytvořeny definice školního klubu a družiny, které doplňují text v kapitole.

Školní časopisy a školní televize

V této kapitole je absence funkčních odkazů na aktuální školní časopisy a jejich ukázky. Z tohoto důvodu byly vytvořeny odkazy, které odkazují na dva školní časopisy ZŠ a dva časopisy SŠ. Pro tuto kapitolu byly také vytvořeny grafické ukázky. Jedna ukázka představuje práci žáků ZŠ a druhá ukázka představuje práci žáků SŠ. Na ukázkách je možno vidět grafické zkušenosti žáků z jednotlivých druhů škol.

Téma školní televize v kapitole bylo rozšířeno o ukázku televize GymTV.⁴² Tato televize byla vybrána z důvodu její dlouholeté historie v oblasti školních televizí. Jsou zde uvedeny jednotlivé informace o této televizi a na jakém projektu, ve spolupráci s ČT, se podílí. V kapitole jsou také uvedeny internetové odkazy na tři školní televize. Odkaz na již zmíněnou GymTV, dále Glossarium TV a Televize Kolín.

⁴¹ Kroužky. Radovánek - středisko volného času [online]. Copyright © [cit. 12.04.2019]. Dostupné z: <https://www.radovaneek.cz/krouzky/hobby/5260>

⁴² Základní informace – GymTV. GymTV – Zprávy, které znají svoji školu [online]. Copyright © GymTV, školní televize Gymnázia Příbram. S [cit. 12.04.2019]. Dostupné z: <http://gymtv.pb.cz/zakladni-informace/>

Zde je představena ukázka, která doplňuje text o školní televizi:

GymTV je školní televize Gymnázia Příbram, která vznikla roku 2005. Redakce čítá 15-20 členů ze všech ročníků. Školní televize působí v oblastech zpravodajství, záznamy školních akcí. Spolupracuje s ČT na projektu Jak se dělá televize. Jedná se o setkání školních televizí, kde televize z jednotlivých škol prezentují svoji tvorbu a vyměňují si své zkušenosti. Dalším příkladem školní televize je Glossarium TV, nebo Televize Kolín.

Autotest

Celé toto téma bylo rozšířeno o šest otázek, které mohou být použity v autotestu. Otázky jsou zaměřeny na témata, které byly projednány v jednotlivých tématech.

8 TÉMA PÁTÉ – PROJEKTY

V této kapitole bude uvedena analýza tématu Projekty a představeny navržené a nově vytvořené komponenty pro toto téma.

8.1 ANALÝZA KAPITOLY PROJEKTY

Toto téma je rozdělené na 3 části. Části se nazývají Projekty, Rozvojový program - Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání pro aktuální školní rok a Projekty se zaměřením na volný čas.

V první části je vysvětlen pojem Projekt. Jsou zde uvedeny projekty, které jsou zaměřeny na rozvoj zájmů a smysluplné trávení volného času. Uvedené projekty jsou „Kdo si hraje nezlobí“, „Krok vpřed“, nebo „Klíče pro život“. Na závěr je uveden odkaz odkazující na internetovou stránku „Klíče pro život“. Odkaz bohužel není funkční.

Druhá část funguje jako odkaz na stažení souboru. Tento soubor obsahuje vyhlášení rozvojového programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jedná se o podporu soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání pro školní rok 2009/2010 ze dne 1. dubna 2009. Třetí částí je obsažen úkol pro vyhledávání projektů se zaměřením na volný čas. Toto vyhledávání by mělo být následováno diskuzí.

8.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT

Pro tuto kapitolu byl vyhledán aktuální projekt zabývající se volnočasovými aktivitami především v oblasti ICT.

Vybraný projekt se nazývá Výukové programy jako efektivní prostředek propojování formálního a neformálního (zájmového) vzdělávání. V textu o tomto projektu je uvedena délka jeho trvání a jsou zde popsány cíle a cílové skupiny projektu, kterými jsou instituce zabývající se formálním a neformálním vzděláváním.

Ukázka textu o výše uvedeném projektu:

Cílem tohoto projektu je vytvoření, ověření a zhodnocení 72 výukových programů a metodik. Tyto výukové programy jsou cíleny na žáky a studenty MŠ, ZŠ a SŠ. Programy budou dále vytvořeny tak, aby podporovali rozvoj kompetencí, komunikaci, matematické a základní schopnosti v oblasti vědy a digitálních technologií.

9 TĚMA ŠESTÉ – ZÁVĚR

V této kapitole bude provedena analýza šestého tématu, které souvisí se zakončením celého kurzu.

9.1 ANALÝZA KAPITOLY ZÁVĚR

Téma šesté je rozděleno na dvě části. První část se nazývá O volnočasových aktivitách a druhá Závěr. Část O volnočasových aktivitách obsahuje test, který má testovat znalosti studentů získané během celého e-kurzu. V poslední části Závěr je uveden pouze citát od Břetislava Hofbauera z knihy Děti, mládež a volný čas.

9.2 NÁVRH A TVORBA NOVÝCH KOMPONENT

Šesté téma slouží jako zakončení celého kurzu. Vhodnou komponentou pro tuto část je test obsahující otázky na všechna dříve probíraná témata v e-kurzu. Tento test může být použit pro hodnocení znalostí studentů. Jednotlivá témata otázek jsou povinná výuka, volnočasová aktivita, jednorázové aktivity, soutěže a jejich dělení, pravidelné zájmové činnosti a instituce, které se těmito činnostmi zabývají a školní televize.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce byla tvorba vhodných komponent do elektronického kurzu pro předmět Informatika a volnočasové aktivity. Před samotným navrhováním tvorby nových komponent kurzu bylo nezbytné dané téma řádně nastudovat, seznámit se s problematikou volnočasových aktivit a analyzovat kurz stávající. Pro prohloubení znalostí dané problematiky byla navštívena instituce Středisko volného času RADOVÁNEK. To bylo důležité pro získání potřebných informací o volnočasových aktivitách. Tyto informace byly přínosné a napomohly k získání většího přehledu v dané problematice. Navštíveny byly také kurzy pořádané Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity v rámci celosemestrální akce pro děti a mládež s názvem Dětská univerzita, kde byly pořízeny některé fotografie vhodné k doplnění kurzu. Následné seznámení s problematikou probíhalo v rámci samostudia s využitím vhodných literárních a internetových zdrojů.

Analýza stávajícího kurzu probíhala následovně – ve stávajícím kurzu byly překontrolovány uvedené články a internetové odkazy. V případě, že v člancích chyběly relevantní informace, byl do článků přidán text, který vhodným způsobem doplňoval myšlenku popisovaného tématu. V případech, kdy byla zjištěna neaktuálnost dat v jednotlivých kapitolách, byly pro tyto kapitoly navrženy texty s aktuálními informacemi. Nefunkční internetové odkazy, vyskytující se v kurzu, byly nahrazeny odkazy funkčními, které po přesměrování odkazují na internetové stránky přímo spojené s probíraným tématem. Stejným způsobem byly poté vytvořeny odkazy na instituce zabývající se volnočasovými aktivitami.

Jednotlivé kapitoly elektronického kurzu byly také rozšířeny o grafické ukázky. Jedná se například o schéma rozdělení volného času či pořízené fotografie. Tyto grafické ukázky jsou vytvořeny tak, aby sloužily k vizualizaci tématu volnočasových aktivit a institucí, které se jimi zabývají. Závěr kapitol byl doplněn také o otázky vhodné pro využití v autotestu či závěrečném testu z celého kurzu. Otázky jsou zaměřeny na témata, která jsou v kurzu probírána a jejich cílem je otestování správného pochopení jednotlivých tematických celků a znalostí získaných po absolvování kurzu.

V rámci praktické části práce bylo pracováno s informacemi poskytovanými z internetových stránek MŠMT, které poskytovaly často zastaralé informace či slepé odkazy – ty odkazovaly na internetové stránky Národního institutu pro další vzdělávání, kde se objevovaly prázdné stránky. Jelikož jde dnešní doba dopředu velmi rychle, je nezbytně nutné kontrolovat aktuálnost a správnost předkládaných informací. Z tohoto důvodu byla také inovace elektronického kurzu nevyhnutelná. Nově vytvořené komponenty by měly e-kurz oživit, dodat mu lepší vzhled, a především přispět k dodání patřičné kvality.

RESUMÉ

Hlavním cílem této bakalářské práce je tvorba vhodných komponent do elektronického kurzu pro předmět Informatika a volnočasové aktivity. Před začátkem tvorby komponent byla potřeba seznámit s problematikou volnočasových aktivit. Z tohoto důvodu byla navštívena instituce Středisko volného času RADOVÁNEK. Následná analýza stávajícího kurzu byla potřebná pro vytvoření vhodných komponent do kurzu.

V rámci inovace elektronického kurzu byly vytvořeny komponenty jak zcela nové, tak i pouze rozšiřující pro ty stávající. Jedná se zejména o nové články, obrázky, funkční odkazy, testy a autotesty. Navštívena byla také akce pořádaná Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity Dětská univerzita, kde byly pořízeny informace a fotografie, které byly použity pro tvorbu nových komponent, zejména obrázků. Součástí práce je přenosné médium s vytvořenými komponentami.

RESUME

The aim of this bachelor thesis is to create suitable components for the online course of Computer Science and Leisure Activities. Prior to the start of the creation of the components, it was necessary to get acquainted with the matter of leisure activities. For this reason, the Leisure Centre RADOVÁNEK was visited and the subsequent analysis was essential for the creation of the suitable course components.

In order to innovate the online course, there were components made from scratch as well as just extensions to the already existing ones. There are new articles, pictures, up-to-date links, tests and self-tests. Furthermore, pictures and information were gathered at the event Children's University, which was organized by the Faculty of Education of University of West Bohemia, and those were used for the creation of the new components, especially for pictures. The thesis also includes a portable medium with the created components.

SEZNAM LITERATURY

BĚLOHLÁVEK, Radim. Informatika jako obor. MATEMATIKA–FYZIKA–INFORMATIKA, [S.I.], v. 25, n. 4, p. 299–315, zář. 2016. ISSN 1805-7705.

HADJ-MOUSSOVÁ, Zuzana a Stanislav ŠTECH, ed. Dítě - škola - učitel: sborník k životnímu jubileu prof.PhDr. Zdeňka Heluse. Praha: Univerzita Karlova, 2001, 94 s. ISBN 80-729-0057-9.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. Pedagogické ovlivňování volného času: trendy pedagogiky volného času. Vyd. 2., aktualiz. [i.e. 3. vyd.]. Praha: Portál, 2011, 66 s. ISBN 978-80-262-0030-7.

PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času. 32,33,39,40,115 s. ISBN 978-80-7290-666-6.

PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času: [teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času]. Vyd. 4. Praha: Portál, 2008. s. 11, 12. ISBN 978-80-7367-423-6.

PETTY, Geoffrey. Moderní vyučování. Vyd. 5. Praha: Portál, 2008, 14 s. ISBN 978-80-7367-427-4.

SKALKOVÁ, Jarmila. Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování. Praha: Grada, 2007, 233 s. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-1821-7.

ŠERÁK, Michal a Miroslava DVOŘÁKOVÁ. Kapitoly z teorie a praxe vzdělávání dospělých. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Institut vzdělávání a poradenství, 2009, 36 s. ISBN 978-80-213-2001-7.

SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

109/2002 Sb. Zákon o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-109>

55/2005 Sb. Vyhláška o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 08.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-55>

561/2004 Sb. Školský zákon. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

74/2005 Sb. Vyhláška o zájmovém vzdělávání. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-74>

76/1978 Sb. Zákon České národní rady o školských zařízeních. Zákony pro lidi - Sběrka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Copyright © [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1978-76>

Anotace témat LS 2019 - dětská univerzita Fakulty pedagogické. [online]. Copyright © 2013 [cit. 15.04.2019]. Dostupné z: <https://deti.zcu.cz/cs/clanek/3-annotace-temat-ls-2019>

Beautiful Free Images & Pictures | Unsplash. Beautiful Free Images & Pictures | Unsplash [online]. Dostupné z: <https://unsplash.com/>

Centrum robotiky. Centrum robotiky [online]. Copyright © 2017 Správa informačních [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://centrumrobotiky.eu/default/ped-exkurze>

Dny vědy a techniky [online]. [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://dnyvedy.zcu.cz/2018/uvod.php>

eTwinning | Komunita evropských škol. Úvod - eTwinning | Komunita evropských škol [online]. Copyright © 2004 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.etwinning.cz/programovani-napric-generacemi/>

Hlavní strana. Hlavní strana [online]. Dostupné z: <https://soutez.tib.cz/>

IT je i Tvoje budoucnost. - Czechitas. [online]. Copyright © 2016 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.czechitas.cz/cs/>

Kroužky. Radovánek - středisko volného času [online]. Copyright © [cit. 12.04.2019]. Dostupné z: <https://www.radovaneck.cz/krouzky/hobby/5260>

Náboj. Náboj [online]. Dostupné z: <https://junior.naboj.org/index.php>

Neformální vzdělávání, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/neformalni-vzdelavani-1>

NNO uznaná MŠMT pro práci s dětmi a mládeží, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 04.04.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/nno-uznana-msmt-pro-praci-s-detmi-a-mladezi-1>

O nás - eTwinning | Komunita evropských škol. Úvod - eTwinning | Komunita evropských škol [online]. Copyright © 2004 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.etwinning.cz/o-nas/>

O SOUTĚŽI | Logická olympiáda. AKTUALITY | Logická olympiáda [online]. Copyright © 2019 [cit. 10.04.2019]. Dostupné z: https://www.logickaolympiada.cz/o_soutezi/

PETTY, Geoffrey. Moderní vyučování. Vyd. 5. Praha: Portál, 2008, 14 s. ISBN 978-80-7367-427-4.

Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 08.04.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/podpora-soutezi-a-prehlidek-v-zajmovem-vzdelavani>

Program Excellence SŠ, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 11.04.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/program-excelence-strednich-skol>

Přijď se podívat Den otevřených dveří SPŠE Plzeň!. Střední škola, kde může začít i tvá budoucnost - SPŠE Plzeň [online]. Copyright © VOŠ a SPŠE Plzeň 2018 [cit. 02.04.2019]. Dostupné z: <https://www.spseplzen.cz/pro-uchazece/dny-otevrenych-dveri/>

Soutěž v NC programování. 3E Praha Engineering, software pro 2D i 3D návrh [online]. Dostupné z: <https://3epraha.cz/index.php/component/k2/souteze-cam>

Soutěž v počítačovém modelování a kreslení. 3E Praha Engineering, software pro 2D i 3D návrh [online]. Dostupné z: <https://3epraha.cz/index.php/component/k2/souteze-cad>

Soutěž v programování - talentování.cz. Talentování.cz - talentování.cz [online]. Dostupné z: <http://vtp.talentovani.cz/soutez-v-programovani>

Střediska volného času, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 25.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>

Školní družiny, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 18.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-druziny>

Školní kluby, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 18.03.2019]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-kluby>

Zájmové vzdělávání, MŠMT ČR. MŠMT ČR [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.03.2019].
Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>

Základní informace – GymTV. GymTV – Zprávy, které znají svoji školu [online]. Copyright
© GymTV, školní televize Gymnázia Příbram. S [cit. 12.04.2019]. Dostupné z:
<http://gymtv.pb.cz/zakladni-informace/>

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

<i>Tabulka 1: Statistika středisek volného času za posledních 5 let (vytvořeno z dat výročních zpráv MŠMT) (zdroj: vlastní)</i>	<i>8</i>
<i>Obrázek 1: Rozdělení organizací zabývajících se volnočasovými aktivitami (zdroj: vlastní)</i>	<i>15</i>